

Snabbvisit hos ”r-arna”

Den unge Peter Birros tur- och returresa till KPMLr (dagens KP)

Foto: Mia Gerdin/SR

Vid en genomgång av gamla *Internationalen* hittade jag följande ganska lustiga insändare från början av 1983. Huvudperson är den numera kände författaren Peter Birro, som fick sitt stora genombrott 1997 med manuset till den prisbelönta TV-serien *Hammarkullen*, där vi får följa en brokig skara människors lätt kaotiska liv i början av 1970-talet. I TV-serien berättas bl a historien om den av ”r-arna” ledda nederlagsstrejken vid Arendalsvarvet i Göteborg i oktober 1972, en episod som tydligt visar att den dåvarande mao-stalinistiska sekten KFMLr helt saknade insikter i vad som krävs för att föra en strejk till seger.¹

Hösten 1972, när Arendalsstrejken ägde rum, var Peter Birro för ung (bara 6 år) för att drygt 10 år senare kunnat ha några självupplevda minnen av strejken, men på västkusten och i synnerhet Göteborg var ”r-arna” mycket framgångsrika bland radikal ungdom under 1970-talet. Och uppenbarligen var det nu stalinistiska KPMLr (som man bytt namn till 1977)² attraktivt för den unge Angereds-grabben i början av 1983, för då skickade han en insändare till *Internationalen*, där han deklarerade att Stalin hade rätt och att han gått med i KPMLr. Men uppenbarligen var detta politiska vägval förhastat, för några veckor efteråt kom en ny insändare där han tog avstånd från den första och förklarade att han var anarko-syndikalist, ett politiskt ställningstagande som nog bättre passade hans kynne.

Nedan återges hans Peter Birros två insändare + en annan insändare som kritiskt reagerat mot den första insändaren.

¹ Mer om Arendalstrejken, se ["Kfml\(r\) och facket"](#), avsnittet ”Arendals-och SAAB-strejkerna – praktexempel på KFML(r):s misslyckade linje”, s 16-18

² R-arna bröt med maoismen 1979 – se lästipsen allra sist nedan.

Första insändaren (*Internationalen* nr 7 1983)

Peter 16 år: Stalin hade rätt

Nej, jag kommer inte att förnya min prenumeration på Socialistiska Partiets tidning *Internationalen*! Anledningen är politisk.

Jag ansluter mig till kommunismens idé, likaså till marxismen-leninismen. Trotskismen är en opportunistisk avart av socialismen/kommunismen, som Lenin varnade för, och som Lenin hela sitt liv hade kämpat emot.

Internationals och SP:s syn på stalinismen är också snedvriden och medvetet ”dimmig”. Att kalla vpk och apk för stalinistiska partier är skrattretande!!

Vpk som i sin iver att kasta allt av socialism överbord, stampat Marx och Lenin under bordet, och deras avstånd gentemot stalinismen visar ännu tydligare Vpk:s förfall och deras paniska flykt undan allt vad kommunism heter.

Att, som SP gör, kalla apk för ett stalinistiskt parti är ännu konstigare. Apk har ju ingen egen politik, i utrikespolitiken följer man villkorslöst Sovjetunionens utrikespolitik, och inrikes är apk ännu en avart av socialdemokratin.

Nej, stalinismen har ingenting med varken apk eller vpk att göra. Stalin gjorde misstag, helt klart, men i stort var hans politik helt riktig om man ser till den situation som då rådde. Stalin var en sann marxist-leninist.

Han bekämpade den fara som Lenin alltid bekämpat. Opportunismen. Och de som stod för den opportunistiska, den revisionistiska politiken under Stalins tid var trotskisterna!!!

Likaså är SP:s syn på fraktions-bildning helt vansinnig. Att tillåta fraktioner inom ett parti är, i en revolutionär situation, självmord. Skall inte närmare gå in på detta, läs Stalins verk om den järnhårda disciplinen.

Visst kan man prenumerera även på en tidning man inte helt sympatiserar med, men jag tar hellre de pengarna och lägger i en annan tidnings stödfond. Den enda sanna svenska arbetartidningen heter PROLETÄREN, och det enda parti som kämpar för socialismen i Sverige idag är KPML(r), det Kommunistiska Partiet.

Peter Birro, 16 år, Angered

Andra insändaren (*Internationalen* nr 10 1983)

Peter i Angered — Jag måste få rentvå mig!

Jag måste få rentvå mina händer. Det gäller min insändare i *Internationalen* för ett tag sedan, där jag hyllar Stalin och hans ”politik”.

Till saken hör att jag skrev insändaren för över tre månader sedan, i ett sista desperat försök att blunda för att den politik jag trott mig stödja var en politik som jag aldrig trott på, något jag i grunden helt och fullt HATAR!!! Att förstå det redan i min ålder är smärtsamt och svårt.

Jag har begärt mitt utträde ur KPML(r), den religiösa sekten ”Stalinister av sista dagars heliga”. I blott fyra månader var jag medlem i partiet, men till saken hör att jag jobbade aktivt i över ett år som sympatisör Jag har begärt mitt utträde ur partiet för att jag inte tror på någon ”proletariatets diktatur”. En diktatur som skulle resultera i att den stora massan av arbetare skulle få lida under en kommunistisk regim, istället för som nu, under en kapitalistisk.

Jag tror inte på någon ”järnhård disciplin”, som gör varje individ till ett viljelöst kadaver, jag gillar inte partiets fanatism, deras tro att blott DE kan föra arbetarklassen till socialismen. Och naturligtvis: Jag är inte stalinist.

Mördade

Under spanska inbördeskriget mördade de stalintrogna ”kommunisterna” anarkister och oberoende socialister. Inte konstigt då att fascismen segrade! Stalin ledde en regim som mördade besinningslöst. Till och med Stalins egna ”vänner mördades på mer eller mindre direkta order av honom. Den ”järnhårda disciplinen” gjorde människorna till viljelösa lydndsrobotar.

Stalin satte en hacka i skallen på Trotskij (som för övrigt tyckte att man skulle ”skjuta dem som fasaner”). Med ”dem” menade han de som strejkade och demonstrerade några år efter Oktoberrevolutionen, för mer mat).

Jag har förstått att jag är anarkist, eller närmare bestämt Anarkosyndikalist. Jag stöder tanken på den frihetliga socialismen.

Men om jag inte hade vågat se att jag stödde en diktaturpolitik en ideologi grundad på massornas underkastelse under staten, hade jag ju med säkerhet slutat som en av dessa miljontals tyskar som efter nazismens krossande, tyst, lögnaktigt och fulla med skam förklarar att: ”Vi visste ju inget”.

Hade jag inte vågat öppna mina ögon hade jag...Ja, jag hade blivit en perfekt stalinist, precis som de blundande tyska soldaterna var perfekta nazister.

Peter Birro, 16 år Angered

Bryt med STALIN (*Internationalen* nr 10 1983)

Peter Birros insändare till Stalins försvar i Internationalen nummer 7 har mött reaktioner från läsarna. Här ett svar från en ungsocialist i Stockholm. Att Peter Birro ändrat ståndpunkt var inte känt för svarsskribenten.

Det är många frågor i vår politik Peter Birro har invändningar mot i sin insändare där han också förklarar varför han inte kommer att förnya sin prenumeration på Internationalen. Jag kan bara kort svara på några av dem. Förhoppningsvis finns det ännu några nummer kvar på prenumerationen och Peter har tid att återkomma.

Enligt Peter är Socialistiska Partiets syn på stalinismen ”snedvriden och dimmig”, speciellt när vi kallar vpk och apk för stalinistiska partier. Vpk tar själva avstånd från stalinismen påpekar han.

Detta faktum bevisar dock i sig ingenting. Likaväl som att vi, när vi bedömer en person tar hänsyn till personens handlingar och inte nöjer oss med att upprepa vad personen tycker om sig själv, måste vi, när vi ska analysera ett parti, försöka se bakom partiets retorik för att kunna göra en riktig bedömning.

Stalinism betyder inte att man har Stalins bild hemma på köksväggen eller att man tycker att ”Leninismens problem” är den bästa bok man någonsin har läst.

Stalinismen är ett politiskt system, en avart av socialismen där ett litet skikt av byråkrater tagit makten och förtrycker arbetarklassen både politiskt och ekonomiskt.

Det är med den bakgrunden man ser att vpk är ett stalinistiskt parti. Visserligen har man tagit avstånd från Stalin. Man har emellertid inte tagit avstånd från det system som byggdes upp under hans levnad och som fortfarande är intakt i Sovjetunionen och öststaterna.

Inte brutit

Vpk har en lång tradition inom den stalinistiska delen av arbetarrörelsen, en tradition man aldrig helt har brutit med. Även om man följde med i den sovjetiska avstaliniseringen 1956 och gjort halvdana försök att distansera sig från Sovjet-byråkratin varje gång någon pinsam utrikespolitisk fråga dykt upp, har detta inte lett till att partiet på ett uttömmande sätt diskuterat vare sig sin egen historia eller synen på Sovjetunionen.

Skulle man ha gjort det hade man också kommit fram till resultat som avspeglat sig i partiets dagliga politik 1983.

Bra för partiet

Den andra stora invändningen Peter har mot Socialistiska Partiet, är att vi tillåter fraktionsbildning.

Man skulle kunna nöja sig med att konstatera att fraktioner inte var något okänt fenomen inom bolsjevikpartiet i Ryssland. När förbud mot dessa genomfördes var det inte tänkt att bli bestående utan sågs som en nödlösning i en mycket trängd situation.

Detta är emellertid inte någon motivering till varför vi tillåter fraktionsbildning. Skälet är mycket enkelt: Att tillåta fraktioner och tendenser är helt enkelt bra för partiet.

Den demokratiska centralismen är ett system sammansatt av två delar som kan ses som direkta motsatser. Bägge två behövs dock för att partiet ska fungera på bästa möjliga sätt. Varför man tillämpar centralismen verkar Peter och jag vara överens om. Den finns där för att partiet ska kunna handla effektivt och gemensamt kring ett majoritetsbeslut. Centralism utan demokrati är dock det samma som diktatur och, om man bortser från att det är något som jag tror varken Peter eller jag vill arbeta för, är det också något som inte gynnar partiet.

Genom den fria diskussionen bestämmer ett parti sin politik. Utan den ökar riskerna för både en byråkratisering av partiet och för allvarliga politiska missgrepp.

Stalins verk om ”den järnhårda disciplinen har jag visserligen inte läst. Men jag tror ändå att jag vågar påstå att den bästa form av disciplin är självdisciplinen, den man ålägger sig själv när man känner att man arbetar för ett riktigt mål och kan påverka händelseutvecklingen. Om disciplinen läggs på organisationen ovanifrån kan den visserligen fungera en kortare period men knappast vara speciellt effektiv.

Vilken entusiasm kan partimedlemmarna känna för att föra ut en politisk linje de själva inte kunnat påverka? Det bästa sättet att motivera människor är att ge dem ansvar. Det bästa sättet att förankra en politisk linje i organisationen är genom diskussion.

Rätt att organisera

Väl fungerande demokrati förutsätter inte bara rättigheten att säga sin åsikt utan också rättigheten att organisera sig kring den. Det är därför Socialistiska Partiet och dess systerorganisationer i Fjärde Internationalen har rätten att bilda tendenser och fraktioner inskrivna i sina program.

Dessa åsiktsriktningar bildas inför kongresser och garanteras rätten att inom partiet föra ut sina ståndpunkter i debattbulletiner och på möten.

Detta är inte ett sätt att splittra partiet utan tvärtom ett sätt att fördjupa partidemokratien och nå en större enighet kring de politiska huvudlinjerna. När kongressen genomförs är det majoritetsbeslut som tagits bindande och tendensen/fraktionen måste rätta sig efter dessa.

Centralismen och demokratin är alltså bägge nödvändiga för att partiet ska fungera. Demokrati utan centralism innebär att partiet fastnar i ändlösa diskussioner utan möjlighet att

agera praktiskt. Utan demokrati blir dock partiet diktatoriskt. I långa loppet betyder detta att partiet kommer att isolera sig, både från sina egna medlemmar och från den arbetarklass man vill nå.

Olof Leijon Ungsocialisterna, Stockholm

Lästips – om ”r-arna”

[Dokument från en splittring - KFML, KFMLr](#). Dokument från splittringen mellan KFml och KFml(r)

[KFML\(r\):s första år](#). Dokument från 1970-72.

[Med sekterismen i högsätet](#). Dokument från 1972-1974.

[”R-arna” om fascism och ”socialfascism” - artikelsamling](#). 1971-1974

[Söndrade vi stå...](#), Kritisk broschyr om KFml(r):s politik, från 1974.

[Marxism eller idealism](#) 1979 bröt r-arna med maoismen. Detta är den officiella uppgörelsen med maoismen (i fortsättningen var det Stalin som var ledstjärnan nr 1).

[Kommunistiska Partiets brytning med maoismen](#). Detta är kommentarer (från 2013) till r:arnas brytning med maoismen

[Tidskriften Fjärde internationalen om Kfml\(r\)](#), artiklar från åren 73-81